

Motion till riksdagen 2025/26:1566

av **Heléne Björklund och Anna-Caren Säterberg (båda S)**

Reform av matkravet i alkohollagstiftningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera matkravet i alkohollagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den nuvarande alkohollagen trädde i kraft 2011. Sedan dess har det blivit tydligt att vissa bestämmelser snarare utgör hinder än stöd för en modern och levande restaurang- och besöksnäring. Kravet på att serveringsställen ska tillhandahålla ett varierat utbud av lagad mat för att få serveringstillstånd har visat sig skapa onödiga problem, höga kostnader och en osäkerhet som särskilt drabbar små aktörer som vinbarer, pubar och caféer.

Den svenska alkoholpolitiken utmärks av ett tydligt ansvarstagande för folkhälsan. Det så kallade matkravet i alkohollagstiftningen infördes i slutet av 1970-talet. Syftet var att kravet på tillredd mat i eget kök skulle bidra till att minska missbruket av alkohol. Lagstiftningen har dock förändrats genom åren, bland annat i samband med att Sverige blev medlem i EU.

Utöver matkravet finns även ett krav på eget kök i anslutning till serveringslokalen. Det är ett krav som försvårar samarbete mellan lokala företag, hindrar användandet av

centralkök och gör det svårt att utveckla moderna och mer hållbara lösningar för matservering. Många företag tvingas investera i kök som de varken behöver eller använder i den omfattning som lagen förutsätter, något som leder till både ekonomiska och praktiska hinder för en hel bransch.

Besöksnäringen är en av Sveriges viktiga framtidsbranscher. Den skapar jobb, lockar turism och bidrar till attraktiva stadsmiljöer över hela landet. Det är inte rimligt att stelbenta regler står i vägen för utveckling, mångfald och nya affärsmodeller. Näringsidkare behöver tydliga och förutsägbara regler, men också ett regelverk som svarar mot dagens behov.

2011 ändrades kravet så att kommunerna fick ett större lokalt tolkningsutrymme vilket har medfört en större bredd i hur lagstiftningen tolkas. I vissa fall så har detta upplevts som att en del kommuner tolkar lagstiftningen lite stramare och därmed ställt högre krav på restaurangerna.

Alkohollagens grundläggande syfte – att värna folkhälsan och motverka skador – måste självklart stå fast. Men detta syfte uppnås inte genom att tvinga små företag att hålla kök de inte använder eller genom att detaljstyra vilken typ av mat som måste serveras för att alkoholservering ska tillåtas. Ordning, nykterhet och tillsyn kan upprätthållas genom andra och mer ändamålsenliga regler.

Det är därför dags att reformera alkohollagen. Kravet på lagad mat bör reformeras både vad gäller öppettider och utbud av maträtter.

Utredningen SOU 2024:23 En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas har presenterat förslag som medför ytterligare justeringar av matkravet i alkohollagstiftningen. Förslagen innebär en reformering av öppettider och utbud av maträtter vilket skulle tillmötesgå krav som har framförts av näringen. Förslagen medför en reformering av alkohollagstiftningen samtidigt som folkhälsan fortsatt värnas.

Heléne Björklund (S)

Anna-Caren Säterberg (S)